



**Arnoldi Corvini â Belderen, Batavi, Jcti quondam  
Consummatissimi, Consilarii Electoralis & Professoris  
Moguntini Publici, &c. Tractatus Geminus De Personis  
Atque Beneficiis Ecclesiasticis Sive ...**

opus posthumum, diu desideratum, nunc demum excusum, & indice  
locupletissimo instructum

De beneficiis ecclesiasticis

**Corvinus van Beldern, Arnold**

**Francofurti ad Moenum, 1708**

**VD18 10184902**

De Institutione. Tit. 8

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62028](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62028)

Patronus antequam vacet Ecclesia, nec presentationem promittit, nec ante id tempus presentandi potestatem concedere potest. c. fia. de concess. prab. Cassad. decif. 5. de jure patron. Garc. de benefic. part. 10. cap. 1. à num. 4. Barbof. d. loc. num. 205.

## TITULUS IIX.

## De Institutione.

## SUMMARI A.

- |  |   |
|--|---|
| 1. <i>Presentatum instituere teneatur Episcopus.</i>               | 11. <i>An sufficiat derogatio generalis.</i>                              |
| 2. <i>Institutio quid.</i>   | 12. <i>Sufficit in Patronatu Ecclesiastico.</i>                           |
| 3. <i>Necessaria. Cur?</i>   | 13. <i>Non Mixto.</i>   |
| 4. <i>Ad quem pertineat.</i>                                       | 14. <i>Dicta quomodo limitanda.</i>                                       |
| 5. <i>Qui possint institui.</i>                                    | 15. <i>Nuntius Apostolicus cui Patrono presentando possit praevenire.</i> |
| 6. <i>An Laici.</i>  | 16. <i>An ulli Episcopus &amp; quid tum.</i>                              |
| 7. <i>Quid, si institutio facta ab alio quam Episcopo.</i>         | 17. <i>Effectus Institutionis.</i>  |
| 8. <i>Quid, si jus Patronatus sit impeditum; per negligentiam.</i> | 18. <i>An ad instituendum ullum tempus Ordinariis constitutum?</i>        |
| 9. <i>Per Papa derogationem.</i>                                   |   |
| 10. <i>Ut derogetur Juri Patronatus Laici qua requirantur.</i>     |   |

**1** **P**raesentatum à Patrono tenetur Episcopus instituere; alioquin ad Superiorem habebitur recursus. *c. significasti. 1. de jure patron.*

**2** Est *Institutio* hic beneficii juri patronatus subiecti, ad praesentationem Patroni, facta translatio.

**3** Est necessària, quia Praesentatio nullum jus tribuit praesentato in Ecclesia patronata, cum in ea nullum Jus habeat Patronus, *can. 1. rit. 10. qu. 1. c. praterea. 23. c. quod autem. 5. in fin. c. quereimoniam. 3. cum Laici. 10. c. consuluit. 15. eod. etiam Ecclesiasticus. can. 1. cap. 1. qu. 1. c. sicut. 2. de suppl. neglig. Pralat.*

**4** Pertinet regulariter ad Episcopum Ordinarium. *d. can. 1. c. in frequentibus. 3. de institut. c. 1. eod. in 6. c. cum satis. de offic. Archiep. Sede vacante, Capitulum, d. c. 1. Quarantà in Sum. Bullarum. verb. Capitulum Sede vacante. vers. que conclusio. Garc. de benef. d. par. 5. cap. 5. num. 54. Episcopi Vicarium etiam absque speciali facultate: *d. c. ex frequentibus. 3. c. conquereute. 16. ff. de offic. Ord. Imò & alios Praetores inferiores, omnesque illud Jus ex privilegio, seu praescriptione immemorabili aut consuetudine praescripto legitime, habentes. Hostiensis. in sum. 1. q. quis possit. de institut. Barbosa lib. 3. Juris Ecclesiast. Univ. cap. 1. num. 211.**

**5** Institui possunt persona idoneae, nobiles, ignobiles; nulla contraria obstante consuetudine. *c. venerabilis. 37. de praebend. Ne recte undecunque originem duxerint; quia in omni genere qui facit institutum, acceptus est Deo. c. ad decorem. 5. hoc tit. Etrò generis aut stirpis claritas, sed virtutis nobilitas vitæque honestas Deo gratum & idoneum ministerium facit. c. pen. de praebend. can. nos qui. dist. 40. Philo de Nobilitate dicit: *Ἐ μὲν δὲ Ἰσχυροὶ ἀφελὲν τὰς ἀγαθὰς ἰσχυρίας, id est, Nobilitatem nihil prodesse indignis nobilitate, &c.**

**6** Laici tamen non possunt institui in Canonicos, *c. in Ecclesia. 2. de consam. 7. de praescript. c. Massam. 56. de elect.* Nam licet Laici possint praebendari, non tamen potest canonicari. Praebenda enim quid est temporale, quia consistit in perceptione fructuum. Jus verò Canonice

Corvinus  
De Personis  
et Beneficiis Ecclesiasticis

G. I.

32

consistit in spiritualitate. *Butrio ad d.c. in Ecclesia. & ibi Abb. num. 4.*  
 Institutio ab alio quam Episcopo, vel ejus Officiali, *d.c. ex fre-* 7  
*quentibus. 4.* seu, ut dicit *Gloss. ibid.* eo qui ejus vices sustinet, *fac. d.*  
*c. conquente. 16.* facta, & presentatio alteri facta, est ipso jure nulla  
 & invalida, *c. illud. c. relatum. de jure patron.* nisi, ut precedenti titulo  
 diximus, antiqua fundatio id alteri quam Episcopo reservasset: Ita &  
 Institutio ab ipso Patrono propria auctoritate facta est irrita. *d.c. illud.*  
*Sicut & illa quam Episcopus absque Patroni presentatione fecerit. d.c.*  
*decernimus. de judic.*

Sed hæc ita procedunt, quatenus Jus Patronatus est saluum, aut 8  
 non impeditum. *Zaf. in comm. ad Decret. ad tit. de jure patron. num. 56.*  
 Impeditur duobus modis; 1. Per negligentiam eorum, quibus  
 competit; 2. Per derogationem Pape.

Per negligentiam; si vel intra tempus præscriptum non presenta-  
 verint; *c. 2. de suppl. negl. Pralat. c. quoniam. 3. §. fin. & c. si verò. de ju-*  
*re patron. c. eam te eo. §. fin. eod. in 6.* vel per discordiam elabi illud passim  
 fuerint. *d.c. quoniam. 3.* Vel Patroni Ecclesiastici, (non si Laici, *c.*  
*cum autem Advocatus. eod.*) præsentaverint indignum: *c. cum autem. eod.*  
 variare enim hi non possunt. *vid. Barbof. d. loc. à num. 171.*

Per derogationem Pontificis; Is enim præveniendò presentatio- 9  
 nem, Ecclesiæ providet de ministro. Idque ei licitum, non tantum  
 quoad Patronatum Ecclesiasticum, propter plenitudinem potestatis,  
 quam habet in beneficia Ecclesiastica; sed & Laicum, *Gloss. in Clem. 2.*  
*de præbend. verb. Apostolicis.* Cum & hoc sit dependens à spiritualibus.  
 Quo facit ratio, quod ex Ecclesiæ tolerantia hoc jus competat Laicis. *c.*  
*quoniam. 3. in pr. de jure patron.* ut, si videatur expedire, gratiam revo-  
 care possit Pontifex, & Patroni presentatione non expectata, provide-  
 re Ecclesiæ: Præcipue cum non privativè, id jus sit concessum Laicis,  
 sed cumulativè, concedendo quidem aliis eam potestatem, sibi tamen  
 non auferendo.

Sed ad derogandum Juri Patronatus Laico, necesse exprimi in li- 10  
 teris Clausulam aliquam derogatoriam: *Licet Beneficia Patronata sint;*  
*Gloss. in d. Clem. verb. Apostolicis.* Et hoc, ne Laicorum juri contrave-  
 niendo, facilè avertantur ipsi à benefaciendo Ecclesiæ; qui metus non

US  
 115  
 lesiada

est in Clericis, *Covarruv. var. pract. Quest. cap. 36. num. 1.* Unde ordinariè non solent Pontifices beneficia, quæ sunt Juris Patronatus Laici conferre. *Abbas in c. cum dilectus. de jure patron.*

11 Nec hic sufficit derogatio Generalis; Cum quæ sunt, exprime da specialiter, dici non possint contenta esse sub clausula generali. *ubi Gloss. fin. de prebend. in 6.* Ut non sufficiat literis esse expressum. *Etiamsi ad alicujus presentationem seu collationem pertineat;* Est enim verborum clausula generalis. *Joan. Andr. in c. dilectus. 6. de offic. Legat. Covarruvias d. loc. vult,* Ne quidem censei per clausulam specialem derogatum si ad Regem, Ducem, aut Marchionem spectet Jus patronatus; nisi & hoc exprimat. Qui etiam vult sub reservatione tantum in Curia non comprehendi beneficia Juris Patronatus Laici non tantum si ad Reges, Cometes, aut similes pertineant, sed & ad alios Laicos. Quod posterius licet displiceat, *Flamin. de resignat. benefic. lib. 11. qu. 4. num. 48.* habet rationem; quod ista reservatio patet communis sit generalis, ut non adficiat ea, quæ specialem desiderant expressionem, ut in casu presenti. *vide Rochum d. tract. jur. Patron. verb. honorificum. Azor. Inst. Moral. part. 1. lib. 6. cap. 23. Wamess. conf. 428. num. 1. & 2. Less. de Just. & Jure lib. 2. cap. 34. dub. 9. Zaf. d. loc. num. 63.*

12 In patronatu Ecclesiastico, generalis sufficit derogatio. *d. Clem. 2. Dd. com. inc. 2. de prebend. in 6. Less. d. lib. cap. & dub. num. 36. Zaf. d. loc. num. 64.*

13 Non in patronatu mixto: Nihil faciente conjunctione Ecclesiastici, ut vult *Flamin. Paris. d. loc. num. 49. cum seqq. per Gloss. in c. 7. in 6.* utpote quæ commoda quidem & privilegia cum Laico communitur, non etiam damna, quibus adficeretur Laicus per derogationem generalem & reservationem. *Et sic accipiend. Gloss. fin. Covarr. 1. cap. 36. num. 5. vers. tercio. secutus alios, quos citat. Abb. in c. fin. in fin. de jure patron. Wamess. conf. 479. num. 1. & seqq. Zaf. d. loc. num. 55. Covarr. d. loc. num. 5. Less. d. loc. num. 40.*

14 Quæ diximus de expressa Pontificis derogatione, vera sunt, si de dotatione aut fundatione habeatur Patronatus jus: non si ex privilegio Pontificis; *Butrio in d. c. dilectus.* aut, ut quidam volunt, ex privilegio

Corvino  
De Person  
et Benefic. Ecc

G I

32

ptione & consuetudine. *Covarr. d. loco, num. 6. Zaf. d. loco, num. 66. Less. d. loc. num. 42.* Sed hac de re in titulo sequenti.

Quantum attinet ad Legatum à Latere, & consequenter Nunti- 15  
um Apostolicum cum potestate Legati à latere, potest ille prevenien-  
do præjudicare Patrono Clerico, non etiam Laico: *c. dilectus. 18. de ju-  
re patron. & ibi Dd. commun. & in c. dilectus. de offic. Leg. Lessius d. loc.  
num. 38.*

Ad Episcopum quod attinet, Illi non licet derogare Juri Patrona- 16  
tus, sive Ecclesiastico, sive Laico; Si tamen preveniendo præsentatio-  
nem Patroni instituat in beneficium, Institutio non erit irrita, *c. pasto-  
ralis. c. illud. de jure patron.* verum secuta præsentatione Patroni intra  
tempus jure præscriptum, Institutio illa resolvetur & evanescet, *d. can.  
discernimus. 16. qu. 7.* Sin autem intra illud tempus Patronus præsentat  
verit neminem, nec contradixerit, Institutio manebit valida: Quia jam  
ad Episcopum est devoluta: & prior Institutio non fuit irrita, nisi secuta  
vel patroni præsentatione, vel contradictione intra tempus definitum.  
Ubi ergo neutra secuta, manebit firma. *Less. d. loc. num. 39.* Et propter  
ca: quod dicitur Institutionem ab Episcopo factam spreto Patrono esse  
irritam, sic solet accipi, ut non sit irrita ipso jure, sed irritanda veniat pe-  
tente patrono. *d. c. illud. & ibi Dd. Dantis de benefic. sect. 6. cap. 6. vers.  
præsentatum in fin.*

Facta Institutione Institutus nanciscitur jus percipiendi fructus be- 17  
nefici juri Patronatus obnoxii, & potestatem administrandi officium &  
munus ratione illius beneficii injunctum.

Observandum tamen hic, nullum esse tempus constitutum Ordi- 18  
nario ad instituendum, *Abb. in c. 2. de concess. præb.* uti nec instituto ad  
possessionem capiendam, nisi agatur de Parochiali: Nam tunc fieri de-  
bet Institutio intra menses duos. *ex bulla Pii V. de concursu;* aliàs de-  
volvitur Institutio ad Papam, vel potest simpliciter appellari. *Zerola in  
vray. 1. part. verb. Jus Patronatus. §. 8. vers. advertitium dub.*